PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

DELEGATURA w ŁODZI
ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź
tel. (42) 636 36 89, fax (42) 636 07 12
e'mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61-26/11/AK

Łódź, dnia 10 października 2011 r.

DECYZJA Nr RŁO 31/2011

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Marcinowi Stanisławowi Wzorek prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. **Uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów,** o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, bezprawne działanie Marcina Stanisława Wzorek prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach, polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do „Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone", o którym mowa w art. 479^{45} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze *zm*.), poprzez stosowanie we wzorcu umowy o nazwie*: „REGULAMIN IMPREZ TURYSTYCZNYCH organizowanych przez BP SELVA TOUR 25-351 Kielce, ul. Sienkiewicza 3, nr zezwolenia 65/06",* a tym samym w zawieranych z konsumentami umowach na świadczone usługi turystyczne, postanowień o treści:

   1) *„Jeżeli zmiana nastąpiła z przyczyn leżących po stronie kontrahentów SELVA TOUR i zmiana ta nie spowoduje zasadniczych zmian w programie oraz standardzie imprezy turystycznej, klient zrzeka się ewentualnych roszczeń z tego tytułu.",*

   2) *„Wszystkie spory wynikłe z niniejszej umowy podlegają Sądowi właściwemu dla siedziby SELVA TOUR.",*

   i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 9 sierpnia 2011 r.

2. **Uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów,** o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, bezprawne działanie Marcina Stanisława Wzorek prowadzącego

działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach, polegające na stosowaniu we wzorcu umowy o nazwie*: „REGULAMIN IMPREZ TURYSTYCZNYCH organizowanych przez BP SELVA TOUR 25-351 Kielce, ul. Sienkiewicza 3, nr zezwolenia 65/06”,* a tym samym w zawieranych z konsumentami umowach na świadczone usługi turystyczne, postanowień sprzecznych z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268, ze zm.), o treści:

1) *„SELVA TOUR nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne powikłania stanu zdrowia Klientów korzystających z jej ofert.”* – naruszające art. 11a w związku z art. 11b ww. ustawy o usługach turystycznych,

2) *SELVA TOUR nie ponosi odpowiedzialności za naruszenie umowy polegające na niewykonaniu lub na nienależytym wykonaniu przez nią umowy, jeżeli było skutkiem działań Klienta lub osób fizycznych lub prawnych nie pozostających w stosunku prawnym z SELVA TOUR.”* – naruszające art. 11a ww. ustawy o usługach turystycznych,

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 9 sierpnia 2011 r.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Marcina Stanisława Wzorek prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach, **karę pieniężną** w wysokości 2.184 zł (słownie: dwa tysiące sto czterdzieści cztery zł), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w pkt I.1 sentencji niniejszej decyzji.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) i art. 33 ust. 6 tej ustawy,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Marcina Stanisława Wzorek prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach, **karę pieniężną** w wysokości 3.641 zł (słownie: trzy tysiące sześćset czterdzieści jeden zł), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust 1 i 2 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w pkt I.2 sentencji niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071, ze zm.), w związku z art. 83 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do jej art. 33 ust. 6

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

postanawia się obciążyć Marcina Stanisława Wzorek prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach, **kosztami** opisanego w pkt. I sentencji niniejszej decyzji postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wysokości 16,95 zł (słownie: szesnaście złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) oraz zobowiązuje się do ich zwrotu w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W dniu 3 sierpnia 2011 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwany dalej: „Prezesem Urzędu" – na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331, ze zm.) – zwanej dalej: „ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów" – oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, wszczął postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Marcina Stanisława Wzorek prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na godzącym w nie, bezprawnym stosowaniu:

1) we wzorcu umowy o nazwie: *„REGULAMIN IMPREZ TURYSTYCZNYCH organizowanych przez BP SELVA TOUR 25-351 Kielce, ul. Sienkiewicza 3, nr zezwolenia 65/06",* a tym samym w zawieranych z konsumentami umowach na świadczone usługi turystyczne, postanowień o treści:

   a) *„Jeżeli zmiana nastąpiła z przyczyn leżących po stronie kontrahentów SELVA TOUR i zmiana ta nie spowoduje zasadniczych zmian w programie oraz standardzie imprezy turystycznej, klient zrzeka się ewentualnych roszczeń z tego tytułu."* – rozdział II, pkt 3 zdanie drugie tego wzorca umowy,

   b) *„Wszystkie spory wynikłe z niniejszej umowy podlegają Sądowi właściwemu dla siedziby SELVA TOUR."* – rozdział X pkt 4 tego wzorca umowy,

   które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

2) we wzorcu umowy o nazwie: „*REGULAMIN IMPREZ TURYSTYCZNYCH organizowanych przez BP SELVA TOUR 25-351 Kielce, ul. Sienkiewicza 3, nr zezwolenia 65/06"* a tym samym w zawieranych z konsumentami umowach na świadczone usługi turystyczne postanowień o treści:

   a) *„SELVA TOUR nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne powikłania stanu zdrowia Klientów korzystających z jej ofert."* – rozdział I pkt 6 tego wzorca umowy,

   b) „*SELVA TOUR nie ponosi odpowiedzialności za naruszenie umowy polegające na niewykonaniu lub na nienależytym wykonaniu przez nią umowy, jeżeli było skutkiem działań Klienta lub osób fizycznych lub prawnych nie pozostających w stosunku prawnym z SELVA TOUR."* – rozdział X pkt 2 tego wzorca umowy,

   które są niezgodne z postanowieniami art. 11a i art. 11a w związku z art. 11 b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz. U z 2004 r. Nr

223, poz. 2268, ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dowód: karty nr 1-3).

Podstawę do wszczęcia ww. postępowania stanowił materiał dowodowy zebrany w postępowaniu wyjaśniającym, wszczętym w celu wstępnego ustalenia, czy na rynku usług turystycznych w rejonie właściwości miejscowej Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi organizatorzy usług turystycznych w stosowanych przez siebie wzorcach umów i materiałach reklamowych stosują niedozwolone postanowienia umowne uzasadniające podjęcie działań wskazanych w odrębnych przepisach lub wpisane do rejestru wzorców umowy uznanych za niedozwolone, co stanowi naruszenie cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W toku ww. postępowania Prezes Urzędu dokonał między innymi kontroli wzorców umowy stosowanych przez Marcina Stanisława Wzorek prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach (zwanego dalej: „Organizatorem Turystyki"). Kontrola wykazała, że we wzorcu umowy *„REGULAMIN IMPREZ TURYSTYCZNYCH organizowanych przez BP SELVA TOUR 25-351 Kielce, ul. Sienkiewicza 3, nr zezwolenia 65/06" (zwany dalej – „*Regulaminem*").)* Organizator Turystyki stosował zarówno postanowienia, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) – zwanego dalej: „Rejestrem" – jak i postanowienia sprzeczne z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268, ze zm.) – zwanej dalej: „ustawa o usługach turystycznych".

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu niniejszego postępowania, w piśmie z dnia 11 sierpnia 2011 r. Organizator Turystyki wniósł o umorzenie postępowania z uwagi na niezwłoczną zmianę kwestionowanych postanowień Regulaminu, tuż po otrzymaniu postanowienia Prezesa Urzędu o wszczęciu przedmiotowego postępowania. Organizator Turystyki wyjaśnił również, że do tej pory nie toczyła się żadna sprawa sądowa z powództwa jakiegokolwiek uczestnika organizowanych przez niego wycieczek w związku z zakwestionowanymi Przez Prezesa postanowieniami. Natomiast kwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia Regulaminu znalazły się tam na skutek błędu, niedopatrzenia a nie działania zamierzonego (dowód: karty Nr 28 i 28 odwrót). Ponadto w nowym obowiązującym Regulaminie został wprowadzony zapis, że w stosunku do osób, które zawarły umowę na jakąkolwiek imprezę turystyczną, także przed wejściem w życie nowego Regulaminu, zastosowanie będzie miał nowy poprawiony Regulamin. Na dowód swoich twierdzeń przedstawił nowy wprowadzony w życie Regulamin, który nie zawierał kwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień (dowód: karty Nr 31-32).

Prezes Urzędu ustalił, co następuje.

Marcin Stanisław Wzorek prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach jest przedsiębiorcą wpisanym pod numerem 16956/00/U do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Kielce (dowód: zaświadczenie karta Nr 18). Prowadzi on działalność gospodarczą w zakresie organizacji imprez turystycznych, w ramach której, jako organizator turystyki, zawiera z konsumentami umowy o świadczenie usług turystycznych. Prowadzona działalność ma ogólnokrajowy zasięg terytorialny.

Przy zawieraniu z konsumentami umów o świadczenie usług turystycznych Organizator Turystyki stosuje wzorce umowy „Zgłoszenie – umowa udziału w imprezie turystycznej" i *„REGULAMIN IMPREZ TURYSTYCZNYCH organizowanych przez BP*

SELVA TOUR 25-351 Kielce, ul. Sienkiewicza 3, nr zezwolenia 65/06 (dowód: karty nr 17-18 i 9-10). Są to wzorce umowny w rozumieniu art. 384 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zm.) – zwanej dalej: „k.c.". Należy nadmienić, że wzorcem umownym jest bowiem każde postanowienie umowne narzucone przez jedną stronę stosunku prawnego z wyłączeniem możliwości rzeczywistego wpływu drugiej strony na istnienie i treść tego postanowienia, a tym samym na kształt nawiązywanego stosunku prawnego [zob. np. F.Zoll, *Niedozwolone klauzule w umowach konsumenckich.* (wprowadzenie do tłumaczenia dyrektywy nr 93/13 o niedozwolonych klauzulach w umowach konsumenckich), KPP 1993, nr 2, s. 191 i n.].

W toku niniejszego postępowania Prezes Urzędu ustalił, że Regulamin w kwestionowanym brzmieniu obowiązywał od maja 2010 r. do 9 sierpnia 2011. (dowód: karta Nr 6) a został zmieniony w dniu 9 sierpnia 2011 r. (dowód: karta Nr 28), co oznacza, że do maja 2010 r. Organizator Turystyki zawierał z konsumentami umowy o świadczenie usług turystycznych z wykorzystaniem wzorca umowy, w rozumieniu art. 384 § 1 k.c., Regulaminu zawierającego następujące ustalone jednostronnie postanowienia umowne:

- *„Jeżeli zmiana nastąpiła z przyczyn leżących po stronie kontrahentów SELVA TOUR i zmiana ta nie spowoduje zasadniczych zmian w programie oraz standardzie imprezy turystycznej, klient zrzeka się ewentualnych roszczeń z tego tytułu."* – rozdział II, pkt 3, zdanie drugie Regulaminu,
- *„Wszystkie spory wynikłe z niniejszej umowy podlegają Sądowi właściwemu dla siedziby SELVA TOUR."* – rozdział X, pkt 4 Regulaminu,
- *„SELVA TOUR nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne powikłania stanu zdrowia Klientów korzystających z jej ofert."* – rozdział I, pkt 6 Regulaminu,
- *„SELVA TOUR nie ponosi odpowiedzialności za naruszenie umowy polegające na niewykonaniu lub na nienależytym wykonaniu przez nią umowy, jeżeli było skutkiem działań Klienta lub osób fizycznych lub prawnych nie pozostających w stosunku prawnym z SELVA TOUR."* – rozdział X , pkt 2 Regulaminu.

W Rejestrze Prezes Urzędu zamieścił niedozwolone postanowienia umowne o treści:

- *„(...) Ewentualne zmiany hotelu/apartamentu lub miejscowości noclegowej mogą wyniknąć jedynie z przyczyn leżących po stronie kontrahentów biura (...). Jeżeli zmiany te nie spowodują zasadniczych zmian w programie imprezy ani standardzie imprezy, klient zrzeka się wszelkich ewentualnych roszczeń z tytułu tych zmian",* które to postanowienie zostało wpisane w dniu 25 sierpnia 2006 r., pod pozycją 842, na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej: „Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów" – z dnia 21 czerwca 2006 r., sygn. akt XVII Amc 76/05,
- *„W wyjątkowych przypadkach biuro rezerwuje sobie możliwość i prawo do zmiany programu lub zakwaterowania w innych obiektach o tym samym standardzie",* które to postanowienie zostało wpisane w dniu 22 lutego 2005 r., pod pozycją 272, na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 20 grudnia 2004 r., sygn. akt XVII Amc 97/03,
- *„Biuro określa jako Sąd właściwy miejscowo do rozpoznawania ewentualnych sporów z Uczestnikami, właściwy rzeczowo Sąd Powszechny w Rzeszowie",* które to postanowienie zostało wpisane w dniu 3 stycznia 2006 r., pod pozycją 612, na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 listopada 2005 r., sygn. akt XVII AmC 89/04,

Zgodnie z art. 11a ustawy o usługach turystycznych, organizator turystyki odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie:

1) działaniem lub zaniechaniem klienta;
2) działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nieuczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć, albo
3) siłą wyższą.

Natomiast na podstawie, nie można w drodze umowy wyłączyć lub ograniczyć odpowiedzialności określonej w art. 11a z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

- „Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną klientowi wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy o świadczenie usług turystycznych może być ograniczona tylko wówczas, gdy określa to umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska." – art. 11b ust. 2 ustawy o usługach turystycznych,
- „Organizatorzy turystyki w umowach z klientami mogą ograniczyć odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług w czasie imprezy turystycznej do dwukrotności ceny imprezy turystycznej względem każdego klienta." – art. 11b ust. 3 ustawy o usługach turystycznych.

Zgodnie z ust. 4 art. 11b ustawy o usługach turystycznych ograniczenie, o którym mowa w ust. 3, nie może dotyczyć szkód na osobie.

W dniu 9 sierpnia 2011 r. Organizator Turystyki wprowadził do obrotu gospodarczego nowy wzór Regulaminu, w którym kwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia otrzymały brzmienie :

- *„W przypadku zaistnienia okoliczności spowodowanych wyłącznie siłą wyższą może nastąpić ewentualna zmiana hotelu lub miejscowości oraz może ulec obniżeniu standard imprezy turystycznej, co wyłącza odpowiedzialność SELVA TOUR"* – rozdział II, pkt 3, zdanie drugie Regulaminu,
- *„Wszystkie spory wynikłe z niniejszej umowy podlegają rozpoznaniu przez Sąd właściwy miejscowo."* – rozdział X, pkt 4 Regulaminu,
- *„SELVA TOUR INFORMUJE Klienta o szczególnych zagrożeniach życia i zdrowia na odwiedzanych obszarach oraz o możliwości ubezpieczenia z tym związanego"* – rozdział I, pkt 6 Regulaminu,
- *„Postanowienia niniejszego Regulaminu obowiązują Klienta i wszystkie zgłoszone osoby"* – rozdział X, pkt 2 Regulaminu

(dowód: karty Nr 31-32).

W 2010 r. przychód Organizatora Turystyki wyniósł (tajemnica przedsiębiorcy) (dowód: karta Nr 33).

Prezes Urzędu zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w przedmiotowej sprawie niezbędne jest ustalenie, czy doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego, a następnie, czy zostały spełnione wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy, których spełnienie jest niezbędne do uznania przez Prezesa Urzędu, że działania Organizatora Turystyki stanowią praktyki

naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

Naruszenie interesu publicznoprawnego.

Podstawą do rozstrzygania sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w ustawie jest zatem, aby działania przedsiębiorców – którym zarzucono naruszenie jej przepisów – stanowiły potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś jednostki lub grupy. Ustawa zatem, w odniesieniu do przedsiębiorców chroni konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy, jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym.

Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem działania Organizatora Turystyki nie były ograniczone do określonych odbiorców lub ich grupy. Dotyczyły wszystkich aktualnych i potencjalnych odbiorców usług turystycznych oferowanych przez ww. przedsiębiorcę.

W tym stanie rzeczy uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przepis art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, stosownie zaś do art. 24 ust. 2 tej ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, przy czym zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 tej ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Konsumentem w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 22^1 k.c. w zw. z art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

W związku z powyższym, dla uznania działania przedsiębiorcy za niezgodne z zawartym w ustawie zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów niezbędne jest wykazanie, iż spełnione zostały kumulatywnie trzy następujące przesłanki:

a) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
b) działanie to jest bezprawne,
c) działanie przedsiębiorcy godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Ad a)

Stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (…). Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity

Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447) – zwanej dalej „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej" – jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Przepis art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą, jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Wpisowi do ewidencji podlegają przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi.

Marcin Stanisław Wzorek, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach, jest przedsiębiorcą wpisanym pod numerem 16956/00/U do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Kielce (dowód: zaświadczenie karta Nr 18). Nie ulega zatem wątpliwości, iż Marcin Stanisław Wzorek jest przedsiębiorcą w rozumieniu powołanego wyżej art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Tym samym Marcin Stanisław Wzorek przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jego działania mogą podlegać ocenie pod kątem naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W związku z powyższym, **Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka** niezbędna dla uznania działań Organizatora Turystki za niezgodne z zawartym w **art. 24 ust.1 i 2 pkt 1 i art. 24 ust. 1 i 2** ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów **została spełniona**.

Ad b)

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Porządek prawny obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów (m.in. wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 13 listopada 2007 r., sygn. akt XVII AmA 45/07). Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2002 r., I PKN 267/2001). Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy, a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Zwrócił na to uwagę Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVIII AmA 32/05) wskazując, iż art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, (którego odpowiednikiem w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów jest art. 24 ust. 2), nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku

z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw, w tym ustawy o usługach turystycznych, gdyż dopiero na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem.

Bezprawność działań przedsiębiorcy wynika zatem, co do zasady, z naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów innych niż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Niemniej jednak, ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w jednym przypadku wprost identyfikuje działanie przedsiębiorcy jako bezprawne, mianowicie, działanie polegające na stosowaniu postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone i wpisanych do Rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu. Jak wskazał Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 25 marca 2004 r. (sygn. akt XVII AmA 51/03), w oparciu o art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080, ze zm. – obecnie art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów) można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli zostanie ustalone, że przedsiębiorca stosował we wzorcach umów postanowienia, które zostały wpisane do Rejestru. Zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowy zawierający postanowienia o treści już wpisanej do Rejestru stanowi wystarczającą przesłankę do stwierdzenia bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

W sprawie o naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów niezbędne jest każdorazowe uwzględnienie dwóch kryteriów tożsamości postanowień kwestionowanych z postanowieniami wpisanymi do Rejestru, a mianowicie kryterium tożsamości stosunków prawnych, których dotyczy postanowienie kwestionowane i postanowienie wpisane do Rejestru, a także kryterium tożsamości treści postanowienia kwestionowanego z treścią postanowienia uznanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone. Mówiąc o wzorcach umowy w rozumieniu art. 384 § 1 k.c. należy mieć na uwadze wszelkie jednostronnie przygotowane przed zawarciem umowy gotowe postanowienia umowne, które w praktyce mogą przyjąć postać ogólnych warunków umów, wzorów umów lub regulaminów. Wzorzec umowy stosowany w obrocie z konsumentami może zostać poddany tzw. kontroli abstrakcyjnej na podstawie przepisów zawartych w art. 479^{36} – 479^{45} z dnia 17 listopada 1964 r. ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) – zwanej dalej: „k.p.c.”, dokonywanej niezależnie od tego, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie.

Rejestr prawomocnych wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, uwzględniających powództwa o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone (art. 479^{45} § 1 i 2 k.p.c.) prowadzony jest przez Prezesa Urzędu. Przepis art. 479^{45} § 3 k.p.c. ustanawia zasadę jawności Rejestru. Oznacza to, że Rejestr jest dostępny dla każdego zainteresowanego, tzn. każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności Rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznajomością dokonanych w nim wpisów.

Stosowanie postanowienia wzorca umowy, które po uznaniu go przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone zostało wpisane do Rejestru jest prawnie zakazane. Zgodnie z art. 479^{43} k.p.c., prawomocny wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ma skutek wobec osób trzecich od dnia wpisania postanowień uznanych za niedozwolone do Rejestru. Przywołany przepis rozszerza zatem prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Jak podnosi się w piśmiennictwie, przepis ten „dotyczy rozszerzonej prawomocności materialno-prawnej w znaczeniu podmiotowym. Dotyczy to grupy przypadków takiej prawomocności, w których wyrok z powodu szczególnego charakteru przedmiotu procesu ma

powagę rzeczy osądzonej dla wszystkich i przeciw wszystkim. Przepis ten wyraźnie stanowi, iż wyrok ma skutek wobec osób trzecich, od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do Rejestru – wywołuje więc skutek *erga omnes*"[1]. Należy podkreślić również, że art. 479^{43} k.p.c. stanowiąc, iż wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ma skutek wobec osób trzecich, nie ogranicza w żaden sposób kategorii podmiotów nim objętych. Zatem zgodnie z regułą *lege non distinguente*, wyrok ma skutek wobec wszystkich, tzn. zarówno wobec przedsiębiorcy, który zakwestionowane postanowienie umowne wprowadził do swoich wzorców umowy, jak i do każdego innego przedsiębiorcy, stosującego własny wzorzec umowy. Oznacza to, że od dnia wpisania do Rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu, postanowienia uznanego wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone postanowienie umowne, żaden z uczestników obrotu prawnego nie może posługiwać się przedmiotowym postanowieniem. W uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) Sąd Najwyższy jednoznacznie rozstrzygnął, że „stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479^{45} § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.". Tym samym Sąd Najwyższy przesądził, iż stosowanie postanowienia tożsamego z postanowieniem wpisanym do Rejestru przez przedsiębiorcę, który nie był stroną postępowania sądowego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, w wyniku którego dane postanowienie zostało wpisane do Rejestru, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Należy również wskazać, że dla uznania, że postanowienie wzorca umowy stanowiące przedmiot postępowania przed Prezesem Urzędu oraz postanowienie wpisane do Rejestru są tożsame w treści, nie jest konieczna identyczność porównywanych postanowień. Zabiegi stylistyczne, polegające na przestawieniu szyku zdania, zmianie użytych wyrazów czy zastosowaniu synonimów, nie eliminują bowiem abuzywnego charakteru danego postanowienia. W celu uznania postanowień za tożsame wystarczy, że hipoteza postanowienia kwestionowanego w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mieści się w hipotezie postanowienia wpisanego do Rejestru. Pogląd powyższy należy uznać za ugruntowany również w orzecznictwie. W wyroku z dnia 25 maja 2005 r. (sygn. akt XVII AmA 46/04) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wskazał, iż „nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul". Głównym czynnikiem przesądzającym powinien być, zdaniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, cel jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli jest on zgodny z celem utworzenia postanowienia uznanego za niedozwolone, można uznać, iż oba są tożsame. Stanowisko to znalazło także potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06), w której Sąd Najwyższy podniósł, iż „stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru, która wywołuje takie same skutki, godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej co wpisana do rejestru.".

W celu wykazania bezprawności działań Organizatora Turystyki konieczne jest zatem ustalenie, że treść postanowień zawartych w stosowanym przez niego Regulaminie mieści się w hipotezach postanowień wpisanych do Rejestru.

Analiza postanowień zawartych we wzorcu umowy stosowanym przez Organizatora Turystyki wykazała, co następuje:

[1] H. Ciepła, [w:] K. Piasecki [red.], *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2001, s. 249.

Postanowienie zawarte w rozdziale II, pkt 3, zdanie drugie Regulaminu, o treści: *„Jeżeli zmiana nastąpiła z przyczyn leżących po stronie kontrahentów SELVA TOUR i zmiana ta nie spowoduje zasadniczych zmian w programie oraz standardzie imprezy turystycznej, klient zrzeka się ewentualnych roszczeń z tego tytułu.”,* jest tożsame z następującymi postanowieniami wpisanymi do Rejestru:

- z postanowieniem wpisanym w dniu 25 sierpnia 2006 r. pod pozycją 842, na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 21 czerwca 2006 r., (sygn. akt XVII Amc 76/05), o treści: *„Ewentualne zmiany hotelu/apartamentu lub miejscowości noclegowej mogą wyniknąć jedynie z przyczyn leżących po stronie kontrahentów biura (...). Jeżeli zmiany te nie spowodują zasadniczych zmian w programie imprezy ani standardzie imprezy, klient zrzeka się wszelkich ewentualnych roszczeń z tytułu tych zmian”,*
- z postanowieniem wpisanym w dniu 22 lutego 2005 r., pod pozycją 272, na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 20 grudnia 2004 r., (sygn. akt XVII Amc 97/03), o treści: *„W wyjątkowych przypadkach biuro rezerwuje sobie możliwość i prawo do zmiany programu lub zakwaterowania w innych obiektach o tym samym standardzie”.*

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał ww. postanowienia za niedozwolone, gdyż ich treść daje organizatorowi turystyki prawo do jednostronnej zmiany przedmiotu świadczenia i tym samym powoduje, iż są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumentów a ponadto w uzasadnieniu do wyroku z dnia 12 sierpnia 2009 r. ww. Sąd uznał, że postanowienie to wprowadza konsumentów w błąd poprzez wyrobienie w nich mylnego przekonania, że w przypadku zaistnienia określonych w nim okoliczności odpowiedzialność organizatora turystyki jest wyłączona a konsumenci nie mogą realizować swoich uprawnień wynikających z innych zapisów umowy czy też przepisów ustawy o usługach turystycznych.

Taki sam cel i skutek wynika z kwestionowanego przez Prezesa Urzędu postanowienia stosowanego w Regulaminie przez Organizatora Turystyki. W ocenie Prezesa Urzędu, porównanie analizowanego postanowienia z wymienionymi powyżej postanowieniami umownymi wpisanymi do Rejestru, wskazuje, iż treść tego postanowienia w sposób tożsamy kształtuje prawa i obowiązki konsumentów oraz mieści się w hipotezie zakazanych postanowień wzorców umowy. Ponadto, zarówno Organizator Turystyki jak i przedsiębiorcy, którzy stosowali we wzorcu umowy postanowienie uznane za niedozwolone na mocy ww. wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (pierwotny adresat postanowienia uznanego za niedozwolone) prowadzili działalność gospodarczą na rynku usług turystycznych. Należy wskazać, iż pomimo różnic redakcyjnych kwestionowanego postanowienia jak i postanowień umownych wpisanych do Rejestru cele porównywanych postanowień i ich skutki są identyczne, bowiem dają Organizatorowi Turystyki prawo do jednostronnej zmiany przedmiotu świadczenia a ponadto w przypadku postanowienia wpisanego pod pozycją 842 i postanowienia kwestionowanego wyłączają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonie zobowiązania.

Treść postanowienia umownego zawartego w rozdziale X, pkt 4 Regulaminu, o treści *„Wszystkie spory wynikłe z niniejszej umowy podlegają Sądowi właściwemu dla siedziby SELVA TOUR.”,* jest tożsama z postanowieniem wpisanym do Rejestru w dniu 3 stycznia 2006 r., pod pozycją 612, o treści : *„Biuro określa jako Sąd właściwy miejscowo do rozpoznawania ewentualnych sporów z Uczestnikami, właściwy rzeczowo Sąd Powszechny w Rzeszowie”.* Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 listopada 2005 r., (sygn. akt XVII AmC

89/04), który uznał, że postanowienie to spełnia przesłanki niedozwolonego postanowienia umownego z art. 385^1 § 1 i art. 385^3 pkt. 23 k.c., narzucając rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest właściwy, wyłączając jednocześnie możliwość skorzystania z właściwości przemiennej. Przedmiotowe postanowienie zastrzegające właściwość sądu według siedziby przedsiębiorcy naraża konsumenta na niedogodności związane z koniecznością dotarcia do miejscowości odległej od jego miejsca zamieszkania. Zgodnie z właściwością ustawową (art. 27 § 1 k.p.c.) w przypadku pozwania konsumenta przez przedsiębiorcę właściwym sądem będzie sąd według miejsca zamieszkania konsumenta. Z kolei art. 34 k.p.c. dotyczy właściwości przemiennej i nie zawsze według niej będzie właściwym sąd według siedziby pozwanego. Wybór sądu właściwego pomiędzy sądem ogólnej właściwości pozwanej strony a miejscem wykonania umowy należy do stron. Postanowienie kwestionowane przez Prezesa Urzędu oraz postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 612 są tożsame, czego nie naruszają różnice w zakresie wskazań siedzib sądów. Każde z wyżej wymienionych postanowień dotyczy wskazania sądu właściwego dla rozpoznania sporu wynikłego na gruncie umowy o świadczenie usług turystycznych i każde z nich ustala wyłączną właściwość sądu na podstawie siedziby przedsiębiorcy. Stosowanie obu postanowień wywołuje tożsame skutki, bowiem w przypadku powstania sporu na tle wykonywania umowy, postanowienia te bezprawnie narzucają konsumentom właściwość miejscową sądu i ograniczają ich prawa do wytoczenia powództwa, wynikające z przepisów k.p.c. o właściwości ogólnej i przemiennej.

Ponadto, zarówno Organizator Turystyki jak i przedsiębiorca, który stosował we wzorcu umowy postanowienie uznane za niedozwolone na mocy ww. wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (pierwotny adresat postanowienia uznanego za niedozwolone) prowadzili działalność gospodarczą na rynku usług turystycznych. W konsekwencji przyjąć należy, iż treść kwestionowanego postanowienia jest tożsama z treścią niedozwolonego postanowienia wpisanego do Rejestru pod pozycją 612.

W związku z powyższym, **Prezes Urzędu stwierdził, że druga przesłanka** niezbędna dla uznania działań przedsiębiorcy za niezgodne z zawartym w **art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1** ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w zakresie zarzutu wskazanego w pkt I.1 sentencji niniejszej decyzji **została spełniona.**

Udowodnienie spełnienia drugiej przesłanki naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wymaga wykazania bezprawności kwestionowanego postanowienia z przepisami prawa, w tym przypadku z zapisami ustawy o usługach turystycznych. Analiza porównawcza postanowień zawartych we wzorcu umowy stosowanym przez Organizatora Turystyki z zapisami ustawy o usługach turystycznych wykazała, co następuje.

Postanowienie zawarte w rozdziale I pkt 6 Regulaminu, o treści *„SELVA TOUR nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne powikłania stanu zdrowia Klientów korzystających z jej ofert.”* jest sprzeczne z treścią art. 11a ustawy o usługach turystycznych, gdyż zgodnie z tym artykułem organizator turystyki odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie:

1) działaniem lub zaniechaniem klienta;

2) działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nieuczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć, albo
3) siłą wyższą.

Zgodnie z art. 11 b ustawy o usługach turystycznych organizator turystyki nie może w drodze umowy wyłączyć lub ograniczyć odpowiedzialności określonej w art. 11a, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, tj.:

- zgodnie z art. 11b ust. 2 ustawy o usługach turystycznych – odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną klientowi wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy o świadczenie usług turystycznych może być ograniczona tylko wówczas, gdy określa to umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska,
- zgodnie z art. 11b ust. 3 ustawy o usługach turystycznych – organizator turystyki w umowach z klientami może ograniczyć odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług w czasie imprezy turystycznej do dwukrotności ceny imprezy turystycznej względem każdego klienta.

Natomiast art. 11b ust. 4 ustawy o usługach turystycznych stanowi, że ograniczenie, o którym mowa w ust. 3, nie może dotyczyć szkód na osobie.

Powyższe artykuły ustawy o usługach turystycznych dotyczą wyłączenia odpowiedzialności organizatora turystyki z tytułu zaistniałych przyczyn (okoliczności), stanowiąc, iż odpowiedzialność organizatora turystyki jest uregulowana na zasadzie ryzyka a jej wyłączenie jest możliwe jedynie w ustalonych ustawowo przypadkach egzoneracyjnych. Ponadto odpowiedzialności tej w przypadku szkód na osobie nie można ograniczyć. Kwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienie zawarte w rozdziale I pkt 6 Regulaminu a tym samym w zawieranych przez Organizatora Turystyki umowach z konsumentami ogranicza jego odpowiedzialność w zakresie szkód na osobie jedynie do odpowiedzialności za pierwotne pogorszenie się stanu zdrowia klienta – konsumenta uczestnika imprezy turystycznej, poprzez wyłączenie swojej odpowiedzialności za ewentualne powikłania stanu zdrowia Klientów, w sytuacji gdy ewentualne powikłania zdrowia klienta nie tylko mogły być następstwem pierwotnego pogorszenie się zdrowia klienta jaki i w sytuacji gdy Organizator Turystyki przyczynił się, czy to na skutek zaniechania czy też działania, do pogorszenia stanu zdrowia korzystających z jego usług klientów-konsumentów.

Postanowienie zawarte w rozdziale X pkt 2 Regulaminu, o treści *„SELVA TOUR nie ponosi odpowiedzialności za naruszenie umowy polegające na niewykonaniu lub na nienależytym wykonaniu przez nią umowy, jeżeli było skutkiem działań Klienta lub osób fizycznych lub prawnych nie pozostających w stosunku prawnym z SELVA TOUR.”* narusza art. 11a ustawy o usługach turystycznych, gdyż zgodnie z art. 11a. tej ustawy organizator turystyki odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie:

1) działaniem lub zaniechaniem klienta;
2) działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nieuczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć, albo
3) siłą wyższą.

Art. 11a ustawy o usługach turystycznych precyzuje okoliczności wyłączające odpowiedzialność organizatora turystyki za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych. W kwestionowanym postanowieniu Organizator

Turystyki wyłączył swoją odpowiedzialność w szerszym zakresie niż jest dopuszczony przez ustawę o usługach turystycznych. Zgodnie z ww. artykułem organizator turystyki nie ponosi odpowiedzialności niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie działaniem lub zaniechaniem klienta, wyłącznie działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nieuczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć. Natomiast kwestionowany zapis dopuszcza do wyłączenia odpowiedzialność również w tych sytuacjach, w których Organizator Turystyki mógł przyczynić do powstania szkody będącej następstwem działania czy to Klienta, czy to osób fizycznych lub prawnych nie pozostających z nim w stosunku prawnym, lub mając obowiązek przewidzenia skutków ewentualnych działań osób nie pozostającym z nim w stosunku prawnym nie uczynił tego. Będzie to dotyczyło takich sytuacji jak np.: umieszczenie konsumentów w pokojach bez odpowiednich zabezpieczeń lub nie poinformowanie o możliwości złożenia rzeczy wartościowych w sejfie hotelowym, pozostawienie autokaru na niestrzeżonym parkingu, przyczyniając się tym samym do powstania (ewentualnej) szkody w następstwie kradzieży, czy wynajęcie pokojów w hotelu nie spełniającym norm przeciwpożarowych, w którym wybucha pożar zaprószony przez innych gości hotelowych, itp. zachowań.

W związku z powyższym, **Prezes Urzędu stwierdził, że druga przesłanka** niezbędna dla uznania działań przedsiębiorcy za niezgodne z zawartym w **art. 24 ust. 1 i 2** ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w zakresie zarzutu wskazanego w pkt I.2 sentencji niniejszej decyzji **została spełniona.**

Ad c)

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje definicji „zbiorowego interesu konsumentów", przepis art. 24 ust. 3 tej ustawy wskazuje jednak, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów oznacza zatem narażenie na uszczerbek interesów znacznej grupy lub wszystkich konsumentów, poprzez stosowaną przez przedsiębiorcę praktykę, obejmującą tak działania, jak i zaniechania. Ponadto, godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia.

Nie ulega wątpliwości, że działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów wtedy, gdy wywołuje negatywne skutki w sferze ich praw i obowiązków. Natomiast przez interes zbiorowy należy rozumieć interes dotyczący konsumentów, jako określonej zbiorowości. Dla stwierdzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów istotne jest zatem ustalenie, że konkretne działanie przedsiębiorcy nie ma ściśle określonego adresata, lecz jest kierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów lub gdy negatywnymi skutkami działań przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku. Oznacza to, że nie ilość faktycznych, potwierdzonych naruszeń, ale przede wszystkim ich charakter, a w związku z tym możliwość, chociażby tylko potencjalna, wywołania negatywnych skutków wobec określonej zbiorowości przesądza o naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie bez wątpienia mieliśmy do czynienia z naruszeniem lub zagrożeniem naruszenia praw znacznej, potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów – potencjalnych klientów ocenianego przedsiębiorcy.

W omawianym przypadku naruszenie lub zagrożenie naruszenia praw znacznej, potencjalnie nieograniczonej grupy konsumentów przejawia się w możliwości zawarcia przez konsumentów umowy o świadczenie przez Organizatora Turystyki usługi turystycznej na podstawie wzorców umów obowiązujących w stosunku do zamawianej usługi.

Jak wykazał w niniejszej Decyzji Prezes Urzędu, Regulamin stosowany przez Organizatora Turystyki w obrocie konsumenckim zawiera postanowienia umowne tożsame z postanowieniami uznanymi przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone i wpisanymi do Rejestru jak i postanowienia sprzeczne z ustawą o usługach turystycznych. Zbiorowy interes realizuje się natomiast poprzez fakt, iż potencjalnie wszyscy zainteresowani ofertą Organizatora Turystyki konsumenci lub też konsumenci, którzy korzystają już z jego usług na podstawie zawartych z nią umów, są lub byli narażeni na niebezpieczeństwo związania postanowieniami wzorca umowy, który zawiera postanowienia umowne tożsame z niedozwolonymi postanowieniami umownymi lub naruszającymi przepisy prawa, a zatem postanowienia bezprawnie godzące w zbiorowe interesy konsumentów.

Prezes Urzędu podkreśla, że w rozpatrywanym stanie faktycznym bezprawne zachowanie Organizatora Turystyki nie dotyczyło interesów poszczególnych konsumentów, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i niedający się porównać z innymi, lecz zostały naruszone uprawnienia szerokiego kręgu usługobiorców, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów Organizatora Turystyki.

Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny a nie faktyczny, zatem uznany przez ustawodawcę na zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. W literaturze przedmiotu zwraca się uwagę, iż określenie stałego czy zamkniętego katalogu interesów konsumentów nie jest możliwe, ani też zasadne.[2] Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów powiązane jest z naruszaniem interesów gospodarczych konsumentów. Pod tym pojęciem należy rozumieć zarówno naruszenie interesów *stricte* ekonomicznych (o wymiarze majątkowym), jak również prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom dokonywanie transakcji handlowych z przedsiębiorcami przy całkowitym zrozumieniu rzeczywistego sensu ekonomicznego i prawnego warunków dokonywanych czynności na etapie przedkontraktowym oraz w czasie wykonywania umowy.

Z przedstawionych powyżej rozważań znajdujących potwierdzenie zarówno w orzecznictwie, jak i literaturze przedmiotu wynika, że okoliczność faktycznego naruszenia dokonana w indywidualnych przypadkach nie jest czynnikiem decydującym dla oceny, czy dane działanie godzi w zbiorowy interes konsumentów. Działanie podjęte przez Prezesa Urzędu w ramach niniejszego postępowania w ramach realizacji interesu publicznego nie dotyczy sytuacji pojedynczych konsumentów, lecz zaburzeń na rynku, w rozumieniu negatywnych zjawisk charakteryzujących jego funkcjonowanie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie, sygn. VI ACa 196/06). Podejmowane przez Prezesa Urzędu działania mają przeciwdziałać tak rozumianym dysfunkcjom rynkowym także poprzez kształtowanie właściwych postaw rynkowych, wyznaczając wymagane i oczekiwane standardy zachowań uczestników rynku. Bezprawna praktyka, której dopuścił się Organizator Turystyki godziła w pojmowane w ten abstrakcyjny sposób interesy konsumentów.

W związku z powyższym, **Prezes Urzędu stwierdził, że trzecia przesłanka** niezbędna dla uznania działań Organizatora Turystki za niezgodne z zawartym w **art. 24 ust.1 i 2 pkt 1 i art. 24 ust. 1 i 2** ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów **została spełniona**.

Organizator Turystyki zaprzestał stosowania kwestionowanych postanowień z dniem 9 sierpnia 2011 r., zastępując je w Regulaminie postanowieniami nie naruszającymi prawa, w związku z czym na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji

[2] M. Szydło, *Publicznoprawna ochrona zbiorowych interesów konsumentów*, Monitor Prawniczy 2004/17/791

i konsumentów Prezes Urzędu uznał, iż z tym dniem doszło do zaniechania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Wobec powyższego Prezes Urzędu orzekł jak w I sentencji niniejszej decyzji.

Prezes Urzędu nie uwzględnił wniosku o umorzenie przedmiotowego postępowania z uwagi na fakt zaniechania przez Organizatora Turystyki stosowania kwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień Regulaminu, ponieważ nie wystąpiła przesłanka wskazana w art. 105 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Od końca roku, w którym Organizator Turystyki zaprzestał stosowania w Regulaminie kwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień nie upłynął rok i tym samym w przedmiotowej sprawie mają zastosowanie postanowienia art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nałożenie kary pieniężnej.

Zgodnie z art. 106 ust 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w swojej decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z treści powyższego przepisu wynika, iż ww. kara ma charakter fakultatywny, a zatem do Prezesa Urzędu zależy - w ramach uznania administracyjnego – uznanie w decyzji zasadności nałożenia kary pieniężnej wraz z określeniem jej wysokości.

Wprawdzie ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, nie zawiera katalogu przesłanek, od których uzależniona jest decyzja o nałożeniu kary, jednakże art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje, że ustalając wysokość kary Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ustalając wysokość kary pieniężnej w decyzjach stwierdzających naruszenie zakazów określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, należy zatem uwzględnić wagę tego naruszenia, rozmiar skutków stosowanej praktyki ograniczającej konkurencję, bądź praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, jak również zaistniałe okoliczności obciążające i łagodzące.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał za zasadne nałożenie na Organizatora Turystyki kary pieniężnej za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów opisane w punkcie I sentencji niniejszej decyzji. Ustalając wymiar kary za poszczególne praktyki Prezes Urzędu dokonał w pierwszej kolejności oceny wagi naruszenia, na podstawie której ustalono kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszej kalkulacji kary, a następnie uwzględniając wszystkie okoliczności łagodzące i obciążające odpowiednio modyfikował ustaloną wysokość kwoty bazowej.

Ustalając wymiar kary Prezes Urzędu uznał, iż nakładana kara finansowa pełnić powinna funkcje represyjną, prewencyjną i edukacyjną, jak również wziął pod uwagę znaczną skalę naruszeń zbiorowych interesów konsumentów przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie organizowania usług turystycznych ponieważ rynek usług turystycznych był już kilkakrotnie kompleksowo badany przez Prezesa Urzędu, a w jawnym Rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone znajduje się wiele postanowień dotyczących tego rynku. Dlatego też Prezes Urzędu uznał, że nałożona kara powinna spełnić przede wszystkim funkcję prewencyjną, w tym prewencję ogólną. Kara bowiem winna być ustalona tak, aby powstrzymywać przedsiębiorcę stosującego praktykę

oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami. Prezes Urzędu uznał wobec tego, że zachodzi konieczność wymierzenia kary o takiej wysokości, która zniechęci innych organizatorów turystyki do stosowania niedozwolonych postanowień umownych, a tym samym zobliguje ich do bieżącego monitorowania Rejestru i uaktualniania, zgodnie z prawem, stosowanych przez siebie wzorców umów. Podstawę do wyliczenia kary stanowił przychód Organizatora Turystyki za 2010 r. w wysokości (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Organizatora Turystyki dwóch niedozwolonych postanowień umownych. Każde z tych postanowień w istotny sposób wpływa na sytuację prawną i ekonomiczną konsumentów, jednakże postanowienie o treści zawartej w w rozdziale II pkt 3, zdanie drugie Regulaminu, w sposób szczególnie niekorzystny wpływa na interesy ekonomiczne konsumentów. Organizator Turystyki ustanawiając sobie tym postanowieniem prawo do jednostronnej zmiany przedmiotu świadczenia jednocześnie gwarantuje sobie prawo do ograniczenia odpowiedzialności z tytułu niewykonania pierwotnej oferty. Natomiast postanowienie wskazane w rozdział X pkt 4 Regulaminu określające właściwość miejscową sądu ze względu na siedzibę Organizatora Turystyki – powodować może dla konsumenta dodatkowe koszty związane z dojazdami oraz stratą czasu. Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wziął również pod uwagę konieczność ustalenia, czy określone w tym przepisie naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę przesłanki nieumyślności działania w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika bezpośrednio z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Pojęcie umyślności zazwyczaj łączone jest ze świadomością po stronie przedsiębiorstwa, że dane zachowanie powoduje lub prawdopodobnie spowoduje naruszenie zbiorowych interesów konsumentów. Świadomości takiej towarzyszy chęć osiągnięcia takiego skutku albo liczenie się z jego spowodowaniem. O ile w przedmiotowej sprawie, ze zgromadzonego materiału dowodowego nie można przypisać Organizatorowi Turystyki chęci ograniczenia praw konsumentów i osiągnięcia z tego tytułu korzyści finansowych, można jednak przypuszczać, że będąc profesjonalistą działającym na rynku krajowym Organizator Turystyki powinien liczyć się z wywołaniem takiego skutku. Biorąc jednak pod uwagę złożone w toku postępowania wyjaśnienia, że wpisanie kwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień było skutkiem błędu, niedopatrzenia a nie działania zamierzonego, nakładając karę pieniężną Prezes Urzędu przyjął, że całokształt okoliczności sprawy w kontekście złożonych wyjaśnień, wskazywać może na nieumyślny charakter naruszenia. Niezależnie od powyższego – jak wskazano powyżej, samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Konsekwencją stosowania powyższych praktyk było pogorszenie sytuacji prawnej i ekonomicznej konsumentów. Fakt, że kwestionowane zapisy funkcjonowały w obrocie prawnym od maja 2010 r., a po raz pierwszy zostały wpisane do Rejestru w latach 2005 -2006 stwarzało zagrożenie, że Organizator Turystyki od ponad roku mógł nadmiernie ograniczyć zakres swojej odpowiedzialności, albo nakładać na konsumentów sprzeczne z prawem obowiązki i domagać się ich spełnienia. W przedmiotowej sprawie prezes Urzędy uznał, ze z uwagi na fakt, iż przedmiotowa praktyka była stosowana od ponad roku, ma ona charakter długotrwały.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia i kumulacja naruszeń polegających na stosowaniu niedozwolonych postanowień umownych uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej na poziomie (tajemnica

przedsiębiorcy) przychodu uzyskanego przez Organizatora Turystyki w 2010 r., co jest równe kwocie 2.427,16 zł.

Następnie Prezes Urzędu ustalił, czy w niniejszej sprawie wystąpiły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. W sprawie tej wystąpiły okoliczności obu rodzajów. Jako okoliczność łagodzącą Prezes Urzędu uznał zaniechanie stosowania przez Organizatora Turystyki przedmiotowej praktyki tuż po wszczęciu postępowania, co skutkuje obniżeniem kwoty bazowej o 30%. Natomiast zasięg ogólnokrajowy prowadzonej działalności gospodarczej stanowił okoliczność obciążającą, powodującą zwiększenie kary o 20%. Wystąpienie ww. okoliczności spowodowało łączne obniżenie kwoty bazowej o 10% w stosunku do pierwotnego poziomu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu uznał za zasadne nałożenie na Organizatora Turystyki kary w wysokości 2.184 zł (słownie: dwa tysiące sto czterdzieści cztery zł), co stanowi około (tajemnica przedsiębiorcy) kwoty przychodu Organizatora Turystyki osiągniętego w 2010 r. i równocześnie około (tajemnica przedsiębiorcy) kary maksymalnej.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt II sentencji niniejszej decyzji.

W punkcie I.2 sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Organizatora Turystyki dwóch bezprawnych postanowień umownych – sprzecznych z postanowieniami ustawy o usługach turystycznych. Każde z postanowień stosowanych przez Organizatora Turystyki w istotny sposób wpływało na sytuację prawną i ekonomiczną konsumentów, gdyż każde z nich ograniczało odpowiedzialność Organizatora Turystyki z tytułu wykonania lub nienależytego wykonania umowy o oświadczone usługi turystyczne, jednocześnie wywołują u konsumenta mylne przekonanie o braku prawa do odszkodowania w sytuacjach wskazanych w tych zapisach. Ponadto wprowadzenie tych postanowień skutkowało tym, iż naruszenie to miało miejsce już na etapie zawierania kontraktu, którego istotą jest zachowane przedsiębiorcy wobec konsumenta wyrażającego zamiar zawarcia umowy, polegające na naruszeniu przepisów prawa wpływających na treść kontraktu. Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wziął również pod uwagę konieczność ustalenia, czy określone w tym przepisie naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę przesłanki nieumyślności działania w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika bezpośrednio z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Pojęcie umyślności zazwyczaj łączone jest ze świadomością po stronie przedsiębiorstwa, że dane zachowanie powoduje lub prawdopodobnie spowoduje naruszenie zbiorowych interesów konsumentów. Świadomości takiej towarzyszy chęć osiągnięcia takiego skutku albo liczenie się z jego spowodowaniem. O ile w przedmiotowej sprawie, ze zgromadzonego materiału dowodowego nie można przypisać Organizatorowi Turystyki chęci ograniczenia praw konsumentów i osiągnięcia z tego tytułu korzyści finansowych, można jednak przypuszczać, że będąc profesjonalistą działającym na rynku krajowym Organizator Turystyki powinien liczyć się z wywołaniem takiego skutku. Biorąc jednak pod uwagę złożone w toku postępowania wyjaśnienia, że wpisanie kwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień było skutkiem błędu, niedopatrzenia a nie działania zamierzonego, nakładając karę pieniężną Prezes Urzędu przyjął, że całokształt okoliczności sprawy w kontekście złożonych wyjaśnień, wskazywać może na nieumyślny charakter naruszenia. Niezależnie od powyższego – jak wskazano powyżej, samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Jak wskazano na wstępie konsekwencją stosowania powyższych praktyk było pogorszenie sytuacji prawnej i ekonomicznej konsumentów już na etapie zawierania kontraktu. Fakt, że kwestionowane zapisy funkcjonowały w obrocie prawnym od maja 2010 r. stwarzało zagrożenie, że Organizator Turystyki od ponad roku mógł nadmiernie ograniczyć zakres swojej odpowiedzialności, kosztem swoich klientów – konsumentów. Prezes Urzędu przyjął, że oceniana praktyka może zostać uznana za praktykę długotrwałą.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia i kumulacja naruszeń polegających na stosowaniu niedozwolonych postanowień umownych uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) przychodu uzyskanego przez Organizatora Turystyki w 2010 r., co jest równe kwocie 4.045,26 zł.

Następnie Prezes Urzędu ustalił, czy w niniejszej sprawie wystąpiły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. W sprawie tej wystąpiły okoliczności obu rodzajów. Za okoliczność łagodzącą Prezes Urzędu uznał zaniechanie tuż po wszczęciu postępowania stosowania przez Organizatora Turystyki przedmiotowej praktyki, co skutkuje obniżeniem kwoty bazowej o 30%. Natomiast zasięg ogólnokrajowy prowadzonej działalności gospodarczej stanowił okoliczność obciążającą, powodującą zwiększenie kary o 20%. Wystąpienie ww. okoliczności spowodowało łączne zmniejszenie kwoty bazowej o 10% w stosunku do pierwotnego poziomu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu uznał za zasadne nałożenie na Organizatora Turystyki kary w wysokości 3.641 zł (słownie: trzy tysiące sześćset czterdzieści jeden zł), co stanowi około (tajemnica przedsiębiorcy) kwoty przychodu Organizatora Turystyki osiągniętego w 2010 r. i równocześnie około (tajemnica przedsiębiorcy) kary maksymalnej.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III sentencji niniejszej decyzji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów tejże ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Niniejsze postępowanie antymonopolowe zostało wszczęte z urzędu. W jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie I sentencji przedmiotowej decyzji stwierdził naruszenie przez Organizatora Turystyki art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1oraz art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z art. 263 § 1 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 k.p.a., a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronie pism urzędowych. Kosztami niniejszego postępowania są koszty doręczenia Organizatorowi Turystyki (w tym jego pełnomocnikowi) – stronie postępowania pism urzędowych. W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił obciążyć Organizatora Turystyki kwotą kosztów w wysokości 16,95 zł (słownie: szesnaście złotych 95/100).

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes Urzędu postanowił jak w pkt IV sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną Organizator Turystyki jest zobowiązany do wpłaty w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000**.**

Zgodnie z 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 264 § 1 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów koszty niniejszego postępowania Organizator Turystyki jest obowiązany wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479^{28} § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt IV sentencji niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 264 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479^{32} § 1 i 2 k.p.c., należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymuje:

Adwokat Łukasz A. Bałaga
Kancelaria Adwokacka
Łukasz Bałaga
ul. Sienkiewicza 24
Pełnomocnik Marcina Stanisława Wzorek
prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą
BIURO PODRÓŻY SELVA TOUR w Kielcach
25-007 Kielce